

W poprzednim odcinku rozpoczęliśmy prezentację wypracowanego przez ekspertów Związku Miast Polskich oraz Związku Powiatów Polskich i Związku Gmin Wiejskich RP, modelu współpracy w partnerstwie międzysamorządowej. W dzisiejszej części omówimy standard pierwszy modelu, dotyczący składu partnerstwa.

Dobór towarzystwo funkcją celu współpracy

Właściwy skład partnerstwa jest czynnikiem warunkującym możliwość osiągnięcia założonych celów współpracy, dotyczących rozwoju obszaru funkcjonalnego. Trudno o prawidłowe funkcjonowanie partnerstwa, jeśli nie wszystkie samorządy znajdujące się na danym obszarze chcą kooperować. Zidentyfikowanie wszystkich wspólnych problemów na obszarze funkcjonalnym, a potem znalezienie ich rozwiązań i zaplanowanie wspólnej polityki, wymaga skoordynowania działań podejmowanych przez każdą jednostkę samorządu terytorialnego z obszaru. Wyłączenie ze wspólnych działań pociąga za sobą ryzyko wdrażania fragmentarycznych i czasowych rozwiązań, nieuwzględniających wszystkich istotnych źródeł problemów i uwarunkowań rozwoju obszaru.

Podejmowane przedsięwzięcia mogą okazać się nieskuteczne, jeśli w grupie partnerów zabraknie części samorządów lub innych partnerów posiadających unikalne zasoby, niezbędne do realizacji planowanych działań – wiedza, kapitał, dostęp do danych, rozwiązania technologiczne, kompetencje społeczne, zaufanie określonych środowisk interesariuszy itp. Z jednej strony należy zatem dążyć do włączenia do współpracy podmiotów pochodzących z różnych sektorów i środowisk, gdyż dzięki temu zwiększa się reprezentatywność i potencjał partnerstwa. Z drugiej strony nadmierny wzrost liczby uczestników niesie ze sobą ryzyko konfliktów, podnosi wymagania związane z zarządzaniem i może ostatecznie doprowadzić do spadku efektywności działania. Uwzględniając oba czynniki powinniśmy dążyć do optymalizacji składu partnerstwa z punktu widzenia jego celów i potrzeb.

Jak modelowo?

Chcąc zapewnić właściwy skład partnerstwa, który jest dostosowany do celów zawiązanej współpracy, powinniśmy zapewnić co najmniej następujące cechy współpracy.

- Członkami partnerstwa powinny być wszystkie jednostki samorządu lokalnego, które tworzą obszar funkcjonalny. Obszar o granicach początkowo wyznaczonych może nawet jeszcze intuicyjnie, a może już w sposób zaawansowany, bo sprawdzony wieloletnią praktyką. Jedynie

zapewnienie spójności działań wszystkich samorządów obszaru funkcjonalnego gwarantuje rzeczywistą efektywność wdrażanych przez partnerstwo rozwiązań.

- Skład partnerstwa powinien zapewnić reprezentatywność wszystkich sektorów (publicznego, gospodarczego i społecznego), tak aby podejmowane przez partnerstwo wspólne działania posiadały silną legitymację oraz gwarantowały uwzględnienie interesów wszystkich grup, których one dotyczą. Dlatego dobrze, by członkami grona były nie tylko podmioty publiczne. Należy zapewnić miejsce także dla organizacji społecznych, zawodowych, innych niż samorządowe instytucji publicznych. Reprezentatywność różnych środowisk w partnerstwie nie powinna być rozumiana jako bezwzględna równość wszystkich partnerów, lecz adekwatny do ich kompetencji i celów partnerstwa podział ról partnerów z różnych sektorów i środowisk w podejmowanych przez partnerstwo decyzjach. Skład partnerstwa powinien być optymalny z punktu widzenia kompleksowo zdiagnozowanych potrzeb obszaru funkcjonalnego, co oznacza, że dobór reprezentantów ze wszystkich sektorów powinien zostać oparty na zidentyfikowanych potencjałach różnych partnerów i ocenie roli, jaką mogą oni odegrać we wspólnej realizacji celów partnerstwa.
- Skład partnerstwa powinien być względnie trwały, aby zapewnić skuteczność działania. Powinien być jednocześnie elastyczny, co oznacza, że partnerstwo powinno dostosowywać swój skład do zmieniających się potrzeb i celów współpracy, biorąc pod uwagę kompetencje ewentualnych nowych członków i ich możliwy wkład do realizacji celów partnerstwa. Dlatego warto okresowo oceniać listę grona z punktu widzenia nowych wyzwań rozwojowych obszaru, w szczególności po przeprowadzeniu aktualizacji diagnozy jego problemów.
- Partnerstwo powinno być otwarte na współpracę z podmiotami, które formalnie nie są jego członkami, ale mogą wnieść istotny wkład w realizację niektórych spośród inicjatyw lub które mogą realizować przedsięwzięcia komplementarne do inicjatyw realizowanych przez partnerstwo przy koordynacji lub wsparciu partnerstwa.